

ATA 684

MODERN TÜRKİYE TARİHİNİN KAYNAKLARI

Güz 2024

Nadir Özbek

Çarşamba 10:00-13:00

e-mail: nadir.ozbek@gmail.com

DERS 684 KODLU OLMAKLA BİRLİKTE MASTER ÖĞRENCİLERİNİN İHTİYAÇLARI DA DİKKATE ALINARAK HAZIRLANMIŞTIR.

DERSİ ALAN ÖĞRENCİLERİN SON DÖNEM OSMANLI TARİHİ ALANINDA MASTER VEYA DOKTORA ÇALIŞMASI YAPMAYI PLANLIYOR OLMASI VE ASGARİ MATBU OSMANLICA OKUYABİLİYOR OLMASI GEREKMEKTEDİR.

Dersin Amacı:

Bu derste son dönem Osmanlı tarihinin kaynakları incelenecektir. Dersin amacı son dönem Osmanlı tarihi kaynaklarını tanıtmak ve birincil kaynakların kullanımını teşvik etmektir. Dönem başında öncelikle tarih yazıcılığı, tarih yazımında kaynakların ontolojik statüsü vs gibi konularda teorik bir tartışma yürütülecektir.

Tarih yazımına ve kaynaklara ilişkin genel bir tartışma ardından ilk olarak son dönem vak'anüvîs tarihçileri üzerinde kısaca durulacak ve özellikle ondokuzuncu yüzyılın önemli devlet adamlarından Ahmed Cevdet Paşa'nın eserleri incelenecektir. Dersin önemli bir kısmı arşiv kaynaklarının tanıtılmasına ayrılmıştır. Ondokuzuncu yüzyıl öncesine ilişkin arşiv kaynakları kısaca tanıtıldıktan sonra esas olarak son dönem arşiv kaynakları (hatt-ı hümayunlar, iradeler, Yıldız Evrakı, Dahiliye Nezareti, Zabtiye Nezareti evrakları) üzerinde uzun boylu durulacak ve Başbakanlık Osmanlı Arşivi katalogları taranarak küçük araştırma projeleri gerçekleştirilecektir. Arşiv kaynaklarının incelenmesi ardından eski harfli matbu eserler, süreli yayınlar, gazeteler, Tanzimat sonrası kanun ve nizamnameler, Meclis-i Mebusan Zabıt Cerideleri ve hatıralar üzerinde durulacak ve öğrencilerin yine bu kaynakları kullanarak küçük araştırma projeleri hazırlamaları istenecektir.

Teorik Okumalar:

- Chandler, James K. , Arnold I. Davidson, Harry D. Harootunian, and Arnold I. Davidson. "Editor's Introduction." In *Questions of Evidence: Proof, Practice, and Persuasion across the Disciplines*, 1-8. Chicago: University of Chicago Press, 1994.
- Eley, Geoff. "Is All the World a Text? From Social History to the History of Society Two Decades Later." In *The Historic Turn in the Human Sciences*, edited by Terence J. McDonald, 193-243. Ann Arbor: University of Michigan Press, 1996.
- Deringil, Selim. "The Study of the Armenian Crisis of the Late Ottoman Empire, or, "Seizing the Document by the Throat"." *New Perspectives on Turkey*, no. 27 (2002): 35-59.

Osmanlı Tarihçiliği:

- Faroqhi, Suraiya. *Osmanlı Tarihi Nasıl İncelenir? Kaynaklara Giriş*. (çeviren:Zeynep Altok). İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 2001.
- Toledano, Ehud. "What Ottoman History and Ottomanist Historiography Are--Or, Rather, Are Not." *Middle East Studies* 38, no. 2 (2002): 195-207.

Osmanlı İdari Tarih:

- Akyıldız, Ali. *Tanzimat Dönemi Osmanlı Merkez Teşkilatında Reform*. İstanbul: Eren Yayınları, 1993.
- Seyitdanlıoğlu, Mehmet. *Tanzimat Devrinde Meclis-i Vâlâ (1838-1868)*. Ankara: Türk Tarih Kurumu, 1994.
- Shaw, Stanford J., and Ezel Kural Shaw. *History of the Ottoman Empire Vol II 1808-1975*. Cambridge: Cambridge University Press, 1977.
- Finkel, Caroline. *Osman's Dream: The Story of the Ottoman Empire, 1300-1923*. London: John Murray, 2005.

Referans Kaynakları:

- Başbakanlık Osmanlı Arşivi Rehberi*. Ankara: T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Dökümantasyon Daire Başkanlığı, 2000.
- Ziya, Ahmet, der. *Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Yasalarımız (1839-1923)*. Ankara: Danıştay Matbaası, 1990.